Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 186. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 28, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 28-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 186. РІК CIII.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ПРИЙДЕ В УКРАЇНУ НАСТУПНОГО РОКУ

Київ (Р. Р.). — Екзарх Київський і Вишгородський УГКЦ Любомир Гузар повідомив, що в Україні та Ватикані розпочалися переговори у справі підготови візити в Україну Папи Івана Павла II восени 1997 року.

Відвідини України Папою плянується з метою ознайомлення з життям греко-католицької і римо-католицької громад в різних регіонах України.

Владика Л. Гузар висловив надію, що офіційним приводом для приїзду Папи в Україну стане проголошення благословенним Митрополита Андрея Шептицького.

У Львові 12–13-го жовтня цього року відбудуться переговори особистого представника Папи Кардинала Сильвестріні з керівниками УГКЦ.

Рада Европи остерігає Білорусь

Страсбурґ, Франція. — Парляментарна асамблея Ради Европи попередила 26-го вересня Білорусь про те, що ця країна не матиме шансів стати членом РЕ, якщо буде далі порушувати свою власну конституцію і зневажати демократію, повідомило аґентство Ройтерс.

У гострій заяві орган, до якого входить 39 европейських країн, звернувся до президента Білорусі Александра Лукашенка з вимогою відкласти призначений на 7-го листопада референдум щодо нової конституції, яка має значно збільшити його уповноваження.

Порушення Білоруссю своєї власної конституції і основних принципів демократії може тільки загальмувати, якщо не зупинити реформи в країні і вступ її до Ради Европи, сказано в заяві.

Автори звернення згадують відмову А. Лукашенка підкоритися рішенням конституційного суду, його щораз більше зазіхання на свободу інформації і намагання обмежити вплив парляменту.

Прийшов час припинити ці конфлікти, які ведуть до паралічу країни, яка вже перебуває в серйозній економічній кризі, сказано в заяві. Потрібна добра воля як з боку президента, так і міліції. Вона може виявитися у відкладенні референдуму, пишуть автори звернення.

Американські лікарі лікують українських хворих

Київ (Р. Р.). — Сюди 23-го вересня прибула велика група американських лікарів для надання мешканцям Києва безплатної гуманітарної лікарської допомоги у рамках програми „Міжнародна акція благословення". Ще 120 лікарів мають прибути 28-го вересня на спеціялізованому літаку „Літаючий шпиталь".

За словами члена організаційного комітету „Акції благословення" Еллі Ґрейвса, американські лікарі відвідають спеціялізовані дитячі інтернати, оглянуть хворих дітей. Громадянам лікарська допомога надається за адресами: вулиця Т. Драйзера, 19, та вул. Міяковського, 31, у приміщенні кінотеатру „Фльоренція" на житловому масиві „Троєщина". Медичні пункти працюють від год. 8-ої ранку до 6-ої вечора.

В рамках благодійної акції українські та американські хірурґи здійснять плянові операції, зокрема в Центрі мікрохірургії ока, Інституті ортопедії та травматології, Інституті експериментальної хірургії, у клініці М. Амосова та в Центрі охорони матері і дитини.

Створюється Координаційна рада співпраці з діяспорою

Київ (Р. Р.). — Тут згідно з постановою Кабінету Міністрів України створюється Координаційна рада з питань співпраці з українською діяспорою. Координаційна рада буде постійно діючим урядовим органом.

Передбачається, що рада сприятиме органам виконавчої влади, науковим установам і громадським організаціям у виконанні державної програми „Українська діяспора на період до 2,000 року", а також братиме участь у підготові положень та рекомендацій, спрямованих на виконання згаданої програми.

До Координаційної ради увійшли віцепрем'єр-міністер України з гуманітарних питань, міністер закордонних справ України, голова Державного комітету у справах національностей і міграції, голова ради Товариства „Україна", представники 19-ох міністерств, п'ятьох наукових установ і місцевих організацій.

В Україні відзначатимуть День Сеньйорів

Київ (Р. Р.). — Кабінет Міністрів України доручив місцевим органам виконавчої влади створити організаційні комісії для підготови і проведення в країні 1-го жовтня Міжнародного Дня Сеньйорів, себто людей старшого віку.

День Сеньйорів відзначатиметься у зв'язку з рішенням 45-ої сесії Генеральної асамблеї ООН.

Кабінет Міністрів України доручив урядові Криму, обласним, Київській і Севастопольській державним адміністраціям провести благодійні акції, гроші з яких підуть на поліпшення соціяльно-побутових умов інвалідів і громадян старшого віку.

Місцевим органам влади доручено поліпшити торгове обслуговування самітніх малозабезпечених громадян старшого віку промисловими і продуктовими товарами, надання їм соціяльної допомоги тощо. Міністерству соціяльного захисту доручено забезпечити проведення Міжнародного Дня Сеньйорів.

Ланцюгової ядерної реакції в саркофазі не сталося

Київ. — Намагаючись розвіяти побоювання, що чорнобильський саркофаг становить серйозну небезпеку для громадян, голова Національної Ради Безпеки (НРБ) Володимир Горбулін заперечив 25-го вересня інформацію про те, що в цій споруді минулого тижня сталася ланцюгова ядерна реакція, повідомило агентство Ройтерс.

Міністер довкілля Юрій Костенко помилився, заявивши раніше, що підвищення невтронної радіяції всередені саркофагу спричинено ядерною реакцією, сказав В. Горбулін. Секретар НРБ зазначив, що Ю. Костенко не є ядерним спеціялістом і, крім того, його не було поблизу саркофагу, коли стався випадок.

Згідно з повідомленням УНІАР, намагання применшити значення випадку викликане необхідністю запобігти паніці, адже деякі кияни почали вивозити своїх дітей зі столиці. Вранці 25-го вересня в залізничних та авіяційних касах були більші черги, ніж звичайно.

Однак В. Горбулін, який займався за совєтських часів проєктуванням ядерних ракет, сказав, що 10 років після Чорнобильської катастрофи саркофаг з численними тріщинами у ньому є єдиною найбільшою небезпекою для України.

Ю. Костенко взяв свої слова назад, заявивши, що засоби масової інформації перебільшили небезпеку. Якби колись і сталася ядерна реакція, то вона була б обов'язково обмеженою, сказав він.

Всі реактори є під постійним наглядом спеціялістів і відповідають найсуворішим стандартам, навело його слова агентство Укрінформ. „Якщо навіть і будуть нестандартні ситуації, вони не вийдуть за межі чорнобильського майданчика", — зазначив він.

Інші експерти також намагалися применшити величину потенційних наслідків випадку, але всі вони наголосили на потребі спорудження нового саркофагу при допомозі Заходу.

Українські урядовці заявили перед тим, що причиною підвищення невтронної радіяції всередені саркофагу був дощ, який потрапив туди крізь тріщини загальною площею 1,000 квадратних метрів.

Західні експерти твердять, що рівень радіяції в саркофазі занизький для того, щоб викликати ядерний вибух.

Готується візита прем'єра Росії в Україну

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 26-го вересня, „Урядовий Кур'єр" повідомив, що в Москві 24-го вересня розпочалися українсько-російські переговори з широкого спектру питань двосторонніх відносин. Українську делегацію очолив перший віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець, російську — заступник голови уряду Валерій Серов. Переговори стосуються домовлень, досягнутих на недавній зустрічі прем'єр-міністра України Павла Лазаренка та голови уряду Росії Віктора Черномирдіна. Обговорено також питання підготови другої візити В. Черномирдіна до Києва і проведення другого засідання українсько-російської комісії.

На переговорах у Москві працює кілька груп, які займаються окремими питаннями. Групу, яка обговорює питання розподілу Чорноморської фльоти, очолили заступники міністрів закордонних справ України і Росії Костянтин Грищенко і Сергєй Крилов. До групи увійшли представники Військово-морських сил України, міністерства оборони Росії, Чорноморської фльоти і Севастополя. За повідомленням представників української амбасади в Росії, в багатьох питаннях досягнуто домовлень.

Групу з питань торгівлі й оподаткування очолили український міністер зовнішньо-економічних зв'язків Сергій Осика і російський міністер у справах СНД Аман Тулєєв. Група обговорила також питання розморожування валютних рахунків у зовнішньоекономічному банку Росії для українських фізичних і юридичних осіб.

Президент Леонід Кучма під час відвідин Кіровоградщини сказав, що візита Черномирдіна в Україну передбачається в жовтні цього року і під час зустрічі „буде обговорено і вирішено тонкі питання" двосторонніх відносин.

Україна і ПАР співпрацюватимуть у ядерній галузі

Київ. — Питання пожвавлення співпраці в галузі ядерної енергетики між Україною і Південно-Африканською Республікою обговорено на зустрічі голови Верховної Ради Олександра Мороза з амбасадором ПАР в Україні Пітером ван Рензбурґ Гуссеном, повідомила 26-го вересня УНІАР.

Висловившись за поширення стосунків у галузі дослідження ядерної енергії, український спікер підкреслив, що між двома країнами є багато спільного. „І Україна, і Південно-Африканська Республіка першими в світі відмовилися від ядерної зброї", — сказав він.

Як відомо, ПАР набула статусу без'ядерної держави в 1994 році після перемоги на президентських виборах Нелсона Мандели, багаторічного борця проти апартеїду. Україна вивезла останню ядерну боєголовку зі своєї території цього року.

О. Мороз також висловився за поширення стосунків у галузі машинобудування, суднобудування і освоєння космосу. Обговорено також активізацію міжпарляментарних зв'язків.

За словами ван Рензбурґ Гуссена, в листопаді до ПАР має приїхати українська делегація до складу якої входитиме 10 українських фізиків-ядерників, що відвідають ядерний реактор біля Кейптавну.

А. Лебедь критикує уряд Росії

Москва. — У середу, 25-го вересня, з гострою критикою свого уряду виступив Александер Лебедь, дорадник президента Боріса Єльцина для справ безпеки. Він без будь-яких дипломатичних маневрувань остерігає державне керівництво про те, що дальша неплатність заробітної платні військовослужбовцям може довести до серйозних заворушень у збройних силах Росії.

А. Лебедь, колишній генерал, втішається репутацією відкритого речника, однак на думку аналітиків цим разом навіть він загнався задалеко. У розмові з кореспондентом газети „Вечерная Москва" він розповідав про нестатки — голод, холод і психічні забурення, що їх терплять старшини та військовики з уваги на тримісячну неплатність заробітної платні, а урядові чинники це просто іґнорують. Він уважає, що коли цьому швидко не зарадити то „восени можна сподіватися збройного військового заколоту, а такий зворот подій напевно сильно вплине на дестабілізацію цілої країни". У своїй критиці А. Лебедь навіть не пощадив хворого Б. Єльцина, закидаючи йому, що не робить потрібних заходів щоб цьому лихові зарадити. Він твердить, що сам знає, як зарадити, але не має на це уповноваження, бо це справа голови держави.

Це не вперше А. Лебедь так загонисто виступає з критикою державного правління і тому газета „Ізвєтія" пише, що поведінка А. Лебедя є „небезпечною для внутрішньо-політичної стабільности Росії".

У ПАЛЕСТИНІ СПАЛАХНУВ НОВИЙ БУНТ

Рамалляг, Палестина. — На західньому березі Йордану, в межах території палестинської автономії, спалахнув антижидівський бунт. Його причиною стало повідомлення про закінчення будівництва ізраїльського тунелю, таємно прокладеного вздовж ісламських релігійних пам'ятників, зокрема мечеті Аль-Акса, яка є третьою за значенням святинею у мусулманському світі.

Сутички почалися минулої середи, невдовзі дійшло до застосування зброї між ізраїльськими вояками і палестинськими поліцаями. Понад 20 осіб убито, щонайменше 140 ранено, декілька з них перебувають у критичному стані.

Прем'єр-міністер Ізраїля Беньямін Нетаняґу, який саме тепер перебуває в Парижі, звинуватив палестинців у навмисному розпалюванні збройного конфлікту. На думку Б. Нетаняґу, „чутки про небезпеку, яку становить тунель для палестинців, не мають під собою жодних підстав".

Лідер палестинської автономії Ясір Арафат поклав відповідальність за це кровопролиття на ізраїльський уряд.

Представник Державного департаменту ЗСА Ніколас Бирнс, коментуючи тривожні події на західньому березі Йордану, підкреслив, що жодна з тамтешніх сторін не повинна вдаватися до дій, які можуть ускладнити ситуацію. Ці слова більшість спостерігачів інтерпретують як критику на адресу Ізраїля.

Йорданія засудила відкриття Ізраїлем підземного тунелю у безпосе-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ЕТНІЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ПОЛЬЩІ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Політичні та громадські організації області з нагоди наближення 50-річчя „Акція Вісла", яке відзначатиметься наступного року, звернулися до Президента України з пропозицією створити українсько-польську комісію для відродження етнічних українських земель на теренах Польщі, повідомила 25-го вересня УНІАР. Як відомо, 1947 року уряд тодішньої Польщі виселив сотні тисяч українців із Лемківщини і розпорошив їх на північно-західних землях країни, що належали перед тим Німеччині. Депортовано українців також із Холмщини і Підляшшя. Автори звернення вважають, що потрібно дати політичну оцінку цій акції, здійсненій в наслідок змови комуністичних режимів СССР та Польщі, відзначити річницю виселення і надати переселенцям статус депортованих.

ПОВИВ САМ СЕБЕ

ДЗЕРЖИНСЬКЕ. — Тут затримано злочинну групу, яка здійснила 49 вже розкритих злочинів, а скільки не розкритих — покаже слідство. Група діяла п'ять років, грабувала державне і особисте майно громадян, погрожуючи зброєю; крали факси, комп'ютери, телевізори. Групу з десятьох злочинців очолював заступник начальника дніпродзержинського міського карного розшуку, капітан міліції. У ній було ще двоє працівників міліції.

ДІЙШЛИ ДО ЗГОДИ

ЗАКАРПАТТЯ. — Тут закінчила працю українсько-мадярська міжпарляментарна комісія з питань національних меншин. Йшлося про спорудження на Верецькому перевалі пам'ятного знаку на ознаменування 1100-річчя здобуття мадярами нової батьківщини в Тисо-Дунайській улоговині. Проти цього питання виникли заперечення з боку населення Закарпаття і влада заборонила спорудження пам'ятника. Міжпарляментарна комісія дійшла до порозуміння в цьому питанні, зазначивши, що йдеться не про національну, а про нормативно-правну справу.

НАЛАГОДЖУЮТЬСЯ ПАРТНЕРСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз прийняв виконавчого директора Центру економічних досліджень концерну „Дойче Банк" Акселя Зіденберга, який очолює також проєкт праці Німецької консультативної групи в Україні . Сторони обговорили питання поглиблення та удосконалення співпраці між банковими структурами обох країн.

ЗУСТРІЧ З АМБАСАДОРОМ

КИЇВ. — Міністер оборони України генерал Олександер Кузьмук прийняв амбасадора Еспанії в Україні Едуардо Гунко. Під час зустрічі амбасадор представив українському міністрові нового військового аташе еспанської амбасади в Україні, полковника Октавіо Карнеро Ернандеза.

ВИСТАВКА ТЕХНОЛОГІЙ

ХАРКІВ. — У місті відкрилася постійно діюча виставка-продаж Міністерства машинної промисловости України „Енергозберігаючі устаткування і технології". Тут представлено не лише прості побутові прилади, але й найскладніші системи управління паливно-енергетичним комплексом. Є тут стенди з електроапаратурою заводів „Комунар", „ФЕД", „Нептун" з Одеси, Ізюмського механічного заводу тощо. Харківські трактори, турбіни, підшипники, системи управління, одяг та продукти сільського господарства вже закуповують Росія, Білорусь, Казахстан, ЗСА, Франція, Німеччина, В'єтнам і Арґентина.

РОЗВОДЯТЬ КОНЕЙ

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА. — У Коломийському районі на Івано-Франківщині згідно з рішенням Міністерства Сільського Господарства України створено єдину на Прикарпатті „Державну заводську стайню". Тут розводитимуть племінних жеребців і відновлюватимуть поголів'я коней у господарствах Прикарпаття.

ГРОШІ КАРБУВАТИМУТЬ У КИЄВІ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма підписав Указ "Про вийняткове право Банкнотно-монетного двору Національного Банку України". Документом передбачено введення в дію монетного виробництва у Києві та надання Банкнотно-монетному двору вийняткового права на забезпечення держави банкнотами і монетами, цінними паперами і документами суворої звітности.

ЯК ПОЗНАЧАТИ ГРИВНЮ?

КИЇВ. — Національний банк України пропонує тимчасово, до ухвалення офіційного рішення, вживати у службовому листуванні скорочену назву національної грошової одиниці України „гривня" позначку „грн". НБУ підтримав пропозицію газети „Киевские Ведомости" щодо проведення конкурсу на кращу позначку для гривні.

ВИШИВАНИЙ ІКОНОСТАС

ЛЬВІВ. — У Львівському музеї історії релігії відбулося дві події: презентація книги „Ієрархія Київської Церкви" і відкриття виставки „Вишиваний іконостас". Автор книги і вишивок — 86-річний науковець, художник, доктор історії і теології, священик Дмитро Блажейовський. Ікони, представлені на виставці, відвідувачі сприймали із захопленням. Його руками вигаптовано і мантії багатьох кардиналів. Ще юнаком вирушив Д. Блажейовський пішки до Італії на навчання. Там у 1939 році його висвятили на священика. Служив в українській церкві в ЗСА. 1965 року став доктором історії і теології. Його книги з історії Церкви видано в багатьох країнах світу. Тепер він повернувся в Україну і тут незабаром буде видано його 11 книг. Отець Дмитро і сьогодні продовжує вишивати та дивувати людей неперевершеною технікою виконання і чудово підібраною гамою кольорів.

В АМЕРИЦІ

ОДНА З НАЙБІЛЬШИХ В КРАЇНІ незаробіткових нюйоркських компаній медичного забезпечення Емпайр Блю Кросс енд Блю Шілд повідомила, що звернеться до стейтового уряду з проханням надати їй статус заробіткової фірми. Щоб втриматися фінансово керівництво згаданої компанії хоче за досі безплатну обслугу брати мінімальні оплати, а для цього потрібно змінити назовництво та систему оплат. Однак, щоб продовжувати свою доброчинну діяльність фірма зорганізує доброчинну фундацію, яка фінансово буде допомагати оплачувати послуги для допомоги тих 2.5 млн. мешканців нюйоркського стейту, які зовсім не мають будь-якого медичного забезпечення.

У СВІТІ

ПІСЛЯ КІЛЬКАМІСЯЧНИХ поголосок щодо стану здоров'я президента Росії Бориса Єльцина, а останнім часом деяких негативних діягнозів його лікарів, коли заходила мова про можливість обхідної операції серця, справа дещо прояснилась. Головним знаряддям більш оптимістичних результатів був американський хірург д-р Майкл ДеБейкі, який збадавши хворого ствердив, що всі інші органи — печінка, нирки та легені є впорядку і пацієнт може бути оперований. Одначе російські лікарі, зокрема д-р Ренат Акчурін, головний хірург і учень д-ра М. ДеБейкі, все ж таки вагаються оперувати негайно і таки хочуть почекати кілька тижнів щоб пацієнт був відпочатим і відпорним до можливих непередбачених комплікацій.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Велетень українського духу

Про те, що народ, який не шанує своєї минувшини — втрачає право на існування і майбутність, знає кожний, кого турбує доля нації. Минувшина — це той початок, а її зрозуміння та застосування у сьогоденні є запорукою майбутности.

Виходячи із цих міркувань, доконче треба віддати належне одному з велетнів українського народу — Михайлові Грушевському, напередодні 130-річниці від дня його народження, що припадає цього року на неділю, 29-го вересня. Саме він і йому подібні творили оту минувшину нашого народу, котру нам доконче треба пам'ятати, плекати, шанувати, зберігати та передати нашим нащадкам. Все ж таки необхідно пригадати, оновити та предста-вити той неоціненний вклад людини, науковця, громадського діяча і вірного сина українського народу, діяльність і праця якого створили цілу епоху в науковому і національно-культурному розвитку України.

Народився Михайло Грушевський 29-го вересня 1866 року в старовинному княжому городі Холмі, у родині вчителя. Вже у дитячі роки довелося М. Грушевському покинути Україну та жити на Кавказі, але ніколи не втратив любови до рідної України, бо як сам писав опісля," під впливом оповідань батька, що заховав тепле прив'язання до всього українського — мови, пісні, традиції, в мені рано збудилося й усвідомилося національне українське почуття, піддержуване книжками, тими рідкими поїздками в Україну, що малювалися тому в авреолі далекої вітчизни, і контрастом чужоплемінної й чужомовної чужини". Середню освіту здобуває у Тбілісі, а осінню 1886 року вступає до Київського Університету на історично-філологічний факультет. Тут під керівництвом професора Володимира Антоновича досліджує історію київської землі(від часів Ярослава Мудрого до кінця XIУ ст.), а в 1894 році молодий науковець захищає маґістерську дисертацію і В. Антонович рекомендує його на працю до Львова. Впродовж наступних 19 років М. Грушевський працює у Львівському Університеті та включається активно у громадське життя галицької України. Перша світова війна припиняє його активну та багатогранну діяльність. Повертається до Києва, де у 1914 році російська царська влада його арештує і засилає у глибину Російської Імперії. За особливими стараннями Російської академії наук М. Грушевського звільняють, але не дозволяють повернутися в Україну — примушений жити в Москві. З вибухом революції 1917 року М. Грушевський повертається до Києва і стає головою Української Центральної Ради, а пізніше Першим президентом Української Народної Республіки. У 1919 році змушений залишити Україну, виїздить на іміґрацію, але в 1924 році на запрошення уряду Української ССР повертається до Києва. З початку він має всі можливості для наукової праці, але в короткому часі, вже у 1931 році, М. Грушевському пропонують покинути Україну та переселяють до Москви. Восени 1934 року вимагають від М. Грушевського підписати „декляpацію" про те, що він схвалює політику компартії та засуджує „український буржуазний націоналізм". Не отримавши такого підпису, ҐПУ тероризує його морально, змучений допитами та таким „піклуванням" в жовтні опиняється в санаторії у Кисловодську. А 25-го листопада 1934 року далеко від рідної України та золотоверхого Києва — у Кисловодську на Кавказі — вмирає, проживши всього 69 років, найбільший історик України.

У своїй епохальній праці „Історія України-Руси" М. Грушевський незаперечно спростовує теорію царських російських істориків про Київську Русь як нібито спільну колиску російського і українського народів. Згідно з його твердженнями Київська Русь була витвором однієї народности — української. Володимиро-Московська держава була витвором іншої народности — російської. Київський період перейшов не у Володимиро-Московський, а в Галицько-Волинський у XIII сторіччі, а потім у Литовсько-Польський у XIУ - XУI. Тому правильно, що до найбільших заслуг М. Грушевського професор Олександер Оглоблин у своїй статті в Енциклопедії Українознавства зараховує „здійснення головного завдання української історіографії — створення синтези українського історичного процесу", а його самого називає „організатором української національної науки та громадсько-політичного життя".

У всіх ділянках своєї многогранної діяльности М. Грушевський для нащадків залишився справжнім велетнем українські духовости.

Лариса Старикова,
Київ

ГРИВНЯ: ПЕРШІ КРОКИ

Оголошення про введення гривні черговий раз сколихнуло суспільство. Справджується думка тих, хто вважає, що виконавці не бачать себе в історії без конфлікту: лише закінчилися баталії навколо Конституції, як розпочався наступ на гривню.

Всі чекали на блискавичну грошову реформу 24-го серпня. Термін визначився як перша половина вересня, але процес, здається, буде затяжним. Про це, зокрема, свідчить і реакція представника Міжнародного валютного фонду Алекса Сундакова, який після двотижневої сесії міжнародних експертів відмовився коментувати її результати, і те, що під час оголошення реформи голова Національного Банку обережно повідомив, що переговори з приводу стабілізаційного фон-ду будуть продовжені у вересні. Однак центр реформаторської активности українських виконавців пересунувся у площину грошової реформи, і складається враження, що міжнародні фінансові організації теж піддаються такому ж тиску, як і український парлямент у справі Конституції.

І в цьому теж є сенс. Саме стабілізаційний фонд під гривню залишається останньою можливістю залучити гроші в бюджет, дати перепочинок у соціяльних справах і наступного року заплянувати у державних фінансах щось більш-менш пристойне. З іншого боку, введення гривні об'єктивно має відтягти деякі капітали з тіньового сектора. Як не глянь, а гривня виявляється чудовим козирем, який доля надала Україні в разі перемоги монетаризму.

Проте стабілізаційного фонду не отримано, а тому актуальним лишається питання зменшення витрат бюджету. Концептуальні засоби такого зменшення сьогодні є досить приблизними, їхнім головним мотивом залишається популістська теза: будь-що „розібратися" з апаратом. Таке поводження з номенклятурою з боку Леоніда Кучми не є новим — саме з безоглядової кадрової чистки свого часу почав він своє функціонування на посаді голови УСПП. Лишається великою ймовірність того (і перші ознаки цього вже з'являються), що саме такий характер буде носити ґльобальне зменшення навколодержавних інстанцій. А пам'ятаючи про велику нелюбов Президента до критики, можна зробити майже однозначний висновок про те, що перевагу отримуватимуть спершу ті, хто схильний не так до професіонального виконання обов'язків, як до лояльности, і вже зовсім кепсько почуватиме себе той, хто здатний гнути свою лінію за несприятливих умов. Апарат, що залишиться після чистки за таких обставин, скоріше, гратиме ролю протеза, підпорядкованого центральному органу. А отже, питання зводиться до того, наскільки адекватні заходи може запропонувати голова. Іншими словами — яка глибина конструктивізму пропонованих зверху рішень?

Стиль діяльности виконавчої влади справляє враження гри на межі. Рішучої гри. Першим її елементом було звільнення Євгена Марчука з посту прем'єра, черговим кроком стає впровадження гривні. Не останню ролю у діях виконавців грає і збочене на традиційний совєтський манер світосприйняття. Найперше це стосується міжнародних фінансових організацій. Україна виконала умови фінансової стабілізації і тепер чекає на цукерку.

З цього приводу звертають на себе увагу останні події в інвестиційній парафії. Як відомо, гравець попередньої номенклятурної дружини Борис Соболєв був змушений поступитися місцем заанґажованому Світовим банкам Романові Шпекові. Але й йому не довелося надовго спочити у надіях, оскільки призначення видної фіґури адміністрації Володимира Кузнєцова на провідну посаду у створену Шпеком аґенцію досить однозначно сприймається як підніжка останньому. І все це разом справляє враження штовхання на обмеженому полі. І якщо згадати подейкування про ролю адміністрації у приборканні підакцизних ринків і, зокрема, алькогольного та тютюнового, то такий крок стає цілком зрозумілим, він безпосередньо демонструє звичаї адміністрації.

Що ж до узагальнень, то складається враження, що тактика в сучасному політичному житті посідає місце стратегії. Про відсутність стратегії свідчить, зокрема, і той факт, що суспільство (і влада, до речі, теж) не знає наступного кроку і весь час відчуває себе напередодні катаклізму. За таких умов велику ролю починає відігравати „список заанґажованих питань", поставлених суспільством протягом минулих п'яти років. І Конституція, і гривня є елементами такого списку.

До президентських перевиборів лишається 3 роки. Якщо і далі все так ітиме, після успішного вирішення питання гривні на черзі з'явиться проблема інвестицій. У цього питання, звичайно, є суттєва відмінність від попередніх. І Конституція, і гривня стосуються зламу ситуації у внутрішньому просторі, інвестиції — частково у зовнішньому. І якщо у внутрішньому житті є ще якісь ментальні чинники для вирішення поставлених питань методом шаленого тиску, то зовні їхня дія проблематична. У конфіґурації „Леонід Кучма — українська ментальність — Олександер Мороз — парлямент" така манера досі давала однозначний результат. Чи так же ефективно діятиме він у інших конфіґураціях?

Зрештою, гасло здолало Президента. Прийшовши до влади з ідеєю реформ, не дуже конкретизуючи, що за цим стоїть, Леонід Кучма викликав багато скепсису і, до речі, спершу у колі найближчого оточення. Через два роки він дійсно став провідником реформ. І ще одна особливість. Як відомо, на Президента надто великий вплив справляє оточення. Відомо також, що президентське оточення не є зразком державної мудрости. Проте і тут також з'являються ознаки того, що ідея пересилює особисте. Приклад з резиґнацією Марчука показав, що в ключових точках президент зберігає реформаторську місію і залишається на боці ідеї, жертвуючи будьким у своєму оточенні. Але й тут діє зазначений вище чинник — той, кого потрібно було б позбутися у першу чергу, як правило, лишається недоторканим. Час „пік" дуже індивідуальний, особа зникає з системи лише тоді, коли потрапляє у фокус напруження, на межу. А межа ця досить випадкова, вона визначається кожним тактичним кроком.

І ще одне спостереження. Розпочавшись як протистояння на рівні законодавці-виконавці, пік перебудови перекинувся до надр виконавчої вертикалі. Верховна Рада як досить адекватний моменту механізм залишена у спокої. Вона має політичний простір для дії. Олександер Мороз, звичайно, на широкій політичній арені виглядає сиріткою, його честолюбство має підстави для того, щоб бути невдоволеним, проте найбільший конструктивний потенціял сьогодні саме за Верховною Радою.

Верховна Рада — Конституція — гривня — інвестиції. Пункти цього ряду є прапорцями розвитку протягом останнього п'ятиріччя. А ключова його особливість у тому, що організаційні заходи випереджали власне розбудову. У суспільстві лише з'явилися перші паростки демократії, як розпочала роботу Верховна Рада. Вже до неї почала підтягуватися демократична розбудова суспільства, що ще й сьогодні знаходиться у досить далекому від ідеалу стані. Те ж саме сталося і з Конституцією — розбудова широкої правової бази, вінчати яку має Конституція, лише починається. З цієї точки зору роля появи чергової ланки зазначеного ряду — гривні — полягає у тому, що вона закарбовує незворотність грошової стабілізації, маючи не так вже й багато для останньої. До створення Верховної Ради яка-не-яка демократія в суспільстві вже була. Напрацьовувалося до появи Конституції фраґментами й демократичне законодавче поле. Протягом 5 років Україна фактично мала національну грошову одиницю, розбудувала фінансову, банківську систему. Але введення гривні, як створення Верховної Ради у демократичній розбудові суспільства, як прийняття Конституції у сфері законодавства, надасть більш певних орієнтирів у розбудові децентралізованої фінансової системи.

Лишається лише одне питання — чи готове до чергового кроку перебудови суспільство? Чи підкориться з легкістю і ця висота Президентові? Дуже хочеться на це сподіватися.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „пань з України"

Як сильно може змінитися з бігом часу та обставин якесь звичне поняття. Давно це було, як поняття „пані з України" це було дійсно окреслення пані, ще може і добродійки, до якої всі відносилися з пошаною та повагою. А сьогодні, мабуть, від доволі короткого часу вислів „пані з України" — це синонім тої, яка приїхала із рідної землі, щоб тут без особливого вибору, а саме домашньою працею, заробити дорогоцінні тепер в Україні доляри для матеріяльного покращання ситуації своєї родини, яку з важким серцем там залишила. І так скоро прийнявся цей вислів і це одозначне окреслення, яке доводиться тепер постійно чути в товариському спілкуванні.

„А з ким ваша старенька мама перебуває, коли йдете до роботи?" — питаю знайомого в Ню Йорку. „У мене „пані з України" і я такий радий, що її маю! Вона з мамою цілий тиждень, а суботу-неділю я перебираю службу і даю вільне моїй 'пані'".

„Знаєте", — розповідає інша знайома, — останній час перед смертю батька ми з панею Марійкою з України все біля нього робили; мили, годували..." Пані З., з якою познайомилася я вже тут, телефонує час від часу. Вона хоча мала в своєму родинному місті К. відповідальний пост, приїхала сюди, щоб заробити. Працює у самітнього старшого пана, варить йому, читає, водить на прохід і каже, що рада із такої праці, бо деякі знайомі гірше трапили. Ось ще одна працює у родини, де троє дітей, доволі в сучасному американському стилі „вихованих", а тому вередливих. Мати дітей іде до роботи, а тут треба їх помити, вдягнути, старшеньких відпровадити до шкільного автобусу, а найменше цілий день вередує без товариства. А тут треба і зварити обід і хату прибирати".

„Прийдьте до нас на суботу-неділю", — запрошую іншу „паню з України", що по званні мистkиня, а тут працює як опікунка хворої людини. „Ніяк не можу", — відповідає, — служба день і ніч, неділя чи свято..."

У молодого подружжя, як ми кажемо „мішаного", в якому жінка українка, а чоловік неукраїнець, двоє дітей в шкільному віці. Зустрівши їх в суботу перед пластовою домівкою, зі здивуванням слухаю, як ці діти гарно розмовляють по-українськи, коли ще минулого року ішла розмова в стилю „їхало козак на кінь". Питаюся, радше хвалю їхню маму, а вона чесно вияснює: „а це ми маємо тепер паню з України до дітей".

Чи треба ще читачам більше прикладів? Вони на кожному кроці автентичні та всі аналогічні, як дві краплі води. Найбільше здається користуються поміччю наших добрих „пань з України" при опіці над старшими і хворими. Не є це легка і приємна праця, але наскільки краще почуваються наші немічні та хворі, коли біля їхнього ліжка сидить замість приписової темної обслуги, яка говорить до них незрозумілою мовою, якась своя рідна, українська душа.

Ось вчора у розмові в редакції ми почали прелічувати цілий ряд відомих громадян, що стояли у кермі нашого публічного життя, а сьогодні — хворі, немічні і навіть не відомо про них, де і як вони догоряють, хто їх проводить в свою чергу. Про брак відповідної установи для опіки над такими, про брак нашої суспільної служби писали ми вже нераз. І тепер в розмові впало те саме питання: де є українська зорганізована відповідна українська опіка над ними? Так і мусіли ствердити, що щасливо є тепер у нас „пані з України", які виконують цю важку службу, бо іншої з браку знання мови, через брак тої горезвісної „зеленої картки" вони не можуть дістати. Певне, люди є завжди людьми і серед цих „пань" є кращі та гірші, але скільки добра і душевного тепла приво-

(Закінчення на стор. 3)

Ольга Кузьмович

А який був ваш „золотий вересень"?

Коли читаємо тепер, що Президент України привітав з днем 17-го вересня народ України з приводу 57-ої річниці воз'єднання західніх земель України зі східніми, це у всіх наших земляків із четвертої хвилі еміґрації наводить відразу спомини про те, як кожного року вони мусіли святкувати „золотий вересень", згадуючи цю злуку і „визволення" західніх земель з-під польської окупації. І здивовано вони питають: „А ви не згадуєте тих вритих у наші долі днів?"

Справді дивне воно, але ми, живучи тут вже півсто-річчя, відзначали різні історичні річниці, але ніколи не пам'ятаю, щоб цю трагічну для нас вересневу дату ми якось окремо згадували, хоча вона над багатьма з нас тяжіла наслідками дуже довго. Але це питання наших земляків спонукало не лише відсвіжити свої власні спомини, приспані часом, а ще і пошукати у закамарках пам'яті знайомих, щоб порівняти далеке з близьким і прикликати до життя забуте, принаймні накоротко.

* * *

Який це був день тижня, коли я з мамою, просидівши в пивниці два тижні бомбардування Львова німцями, вийшла на ясне світло осінньої днини, щоб побачити, що діється і чому нагло запанувала така тиша? Вона панувала на вулиці Потоцького, але десь від Стрийської чути було далекий гуркіт автомашин, а другий — ще дальший, немов від Личаківської. Чи ж би німці в'їз-дили до Львова? Але наше радіо мовчало вже довший час і ми жили тільки здогадами і безконечним вичіку-ванням. Але довго не треба було мені вслухуватися. Десь там біля костьола Маґдалени показалися перші танки і я побігла туди, щоб побачити, хто в них сидить. І ось перше з відкритого отвору танка обличчя з легко скісними очами, під дивною рогатою шапкою з черво-ною зірочкою. Біжу до пивниці задихана й кричу: „Це большевики, а не німці!" Мама сумно відповідає, що, значить, „можна сподіватися найгіршого..." „А може вони тепер інакші? Може зміниться все на краще?" — думаю вголос в властивою молодості наївністю і з питомим їй оптимізмом.

І гнана цією наївною цікавістю, вже наступного дня іду до редакції „Діла", де 1-го вересня розпочала практику, потрібну мені до маґістерки. По дорозі довідуюся від перехожих, переляканих мешканців, що на Стриській вулиці були справді німецькі війська, але коли з другої сторони міста над'їхали совєтські, вони просто завернули і поїхали на захід.

В кімнатах редакції нема нікого із давніх членів, тільки совєтські військовики перекидають папери та давні газети, а в ніздрі вдаряє сопух чобіт і мундурів. Вияснюю, що хочу зголоситися до праці, і якийсь черговий каже прийти наступного дня. Мама критично приймає мій звіт, але не забороняє іти знову. Але ранком — несподіванка. Мене викликують до кабінету „главного" (де раніше сидів ред. І. Німчук), і я з биттям серця стаю перед опаслою постаттю в мундирі з багатьома орденами на грудях. Він — це ніхто інший, а письменник і драматург, добре відомий мені із призвіща, Олександер Корнійчук. Рукою вказав сісти і, тримаючи якийсь папірець в руках, питається про ім'я, „отчество" і журналістичні студії. А відтак паде, як з кулемета, одне питання за другим: „Ваш дядько Коновалець, да? А другий — Мельник, да?" Я, занімівши, потакую лише головою. „От і все на сьогодні", — каже Корнійчук, і я усвідомлюю, що тим „авдієнція" закінчена.

Більше мене в редакції вже не бачили. Хворий батько добився з Берези Картузької додому і ми негайно рушили з Потоцького ч. 21 лише з наплечниками пішком на захід...

* * *

„А ти пам'ятаєш цей золотий вересень?" — питаю молодшого за себе приятеля О. Д. зі Станиславова.

„Розуміється, що пам'ятаю. Мене збудили крики на вулиці і я вийшов поглянути, що діється. А там хлопці роздавали усім летючки польського мера міста, який вітав східніх сусідів, з якими були „завжди дружні стосунки"... Цю летючку я довго ховав як історичний документ, але десь загубилася в часі воєнної завірюхи...

* * *

Кінець „блискавичної війни" застав мене в Надвірній з мамою і сестрою. Ми пережили відворот розбитої польської армії, яка саме через Надвірну тікала перед німцями на Мадярщину. Ми сподівалися приходу німців кожного дня. Аж тут чуємо по радіо з Києва, що Совєтський Союз заключив договір з Німеччиною та що Червона армія йде нас визволяти від польсько-панського гніту. Це було для нас несподіванкою.

Продовж кількох днів у нас не було взагалі влади. Польські війська відступили, поліція і адміністрація втекли, а нових окупантів немає. Вкінці в'їхали у Надвірну радянські танки. Танки великі, тяжкі, але військо — пожалься Боже! Якісь сірі, бідні обличчя, поганий одяг, недбала поведінка як у рядових, так і старшин. От і пролетарська армія! За ними приїхали політруки та партійці та стали наводити новий лад. Вони були такі самі: сірі, погані, непривітні, без найменшої особистої культури, але зате самопевні. Розпитували ми про їхню країну, бо досі Совєтський Союз був герметично замкнений. Вони вихвалялись своїми багатствами, благами життя в СССР, часто себе осмішуючи. Викуповували все, не знаючи, як закуплене уживати... „— ось так описує у своїх споминах „золотий вересень" тодішній студент львівської політехніки Р. Г.

* * *

„Моменту приходу большевиків до Львова я не можу забути. Ранком 19-го вересня німці скинули з літаків летючки, що як польські війська не здадуть Львова до полудня, вони почнуть бомбардувати місто. Моя мама і я сиділи у підвалі кам'яниці, де жили самі поляки,

(Закінчення на стор. 3)

А який був ваш...

(Закінчення зі стор. 2)

які тоді були дуже розлючені на українців. Отже ми разом із родиною знайомих, що їх прийняли, бо їхню хату знищили бомби, сиділи тихо. Минають години — і далі все тихо. О год. 1:30 я вже не витримала і шепнула мамі, що іду на вулицю. Вийшла з кам'яниці, а тут ні живої душі. Підійшла до рогу вул. Сапіги і почула, немов дрижить земля. За хвилину побачила танки, а на них вояки в шапках зі шпіцом. Я завмерла, впізнавши по шапках, хто це. Я збирала поштові значки і саме на значках із СССР знала, що такі шапки у совєтських військовиків. Побігла я до підвалу і шепнула мамі, що у Львові большевики. До сьогодні пам'ятаю переляканні очі моєї мами. Цього, здається, ніколи не забуду. — розповідає моя родичка Х. Н.

* * *

„Прихід большевиків застав мене в родинному місті Підволочиськах над Збручем. Це було 17-го вересня, як вони перейшли Збруч. Я якраз добився додому зі слідчої в'язниці в Тернополі, бо був арештований поляками у серпні перед початком війни, і ми там не знали нічого про війну. Щойно 15-го вересня я прийшов додому, а тут 17-го вже прийшли червоні. Хоч вояки співали українських пісень, мене огорнув страх, що як в їхні руки попаде картотека політичних в'язнів, почнуть знову арештувати. Тому через кілька тижнів я не спав дома, а у знайомих. Справді, незадовго почалися арешти, а коли повернулися з Брези Картузької мій брат Володимир і шваґер, побиті та хворі, я почав думати над можливістю втечі на Захід, що і сталося, бо в травні я перейшов в Перемишлі кордон". — так розповідає про свої переживання чоловік моєї родички Ю. Н.

* * *

— А як ви зустріли „золотий вересень"? — питаю відомого політичного активіста Є. С.

— Мене застала війна у Берліні й тому наші інформації там були дещо скупі. 1-го вересня все ще не була ясна доля Польщі, хоча ми всі здогадувалися, що після підписання договору Німеччини із СССР може дійти до війни. Із японських джерел мій брат приніс вістку, що Німеччина плянує розділити Польщу разом із СССР, але все це було лише неофіційними вістками. В міжчасі вирушили до Польщі дві похідні групи українців — одна з Відня, друга з Берліна. Т. зв. „віденська група" — це були колишні військовики з Карпатської України, під проводом полк. Романа Сушка. Друга складалася із українців з Берліна і в ній були, між іншими, полк. Ріко Ярий, Володимир Стахів, Михайло Качмар. Перша група дійшла до Рудок і відступила, коли зі сходу в Західню Україну вступили совєтські війська, другі повернулися також з Польщі до Берліну. Так сумно закінчився цей перший похід на Україну. Вони розповідали мені про те, як українці вітали прихід Червоної армії — але все це були неперевірені історії. Це все, що я знав про „золотий вересень"...

* * *

Пишуть тепер з України, що цього року вересень холодний і дощовий, і тим видається усім дуже непривітний. Але так лише у природі. Бо зате перед місяцем велично і гучно ціла Україна відзначала вже 5-річчя незалежности та звільнення із того ярма, що його вперше на західній її частині заложили на мешканців саме у соняшні, теплі дні вересня 1939 року. І хоча тоді золотом блистіли славні львівські каштани, нам було холодно, непривітливо і лячно.

То хай же вже краще іде дощ і буде сумна осінь в природі, зате у наших серцях ясніє радість і надія, бо в історію нашу вписалася серпневим золотом незалежність України.

Злощасний „золотий вересень" не зможемо, однак, забути ні тут, ні там, бо від нього ведуть відлік наші скитальські дороги на Захід, а тих, що лишились, чекав страхітливий шлях депортації і мартирології, завіяний криваво червоним листям у сніги Сибіру, Казахстану чи за Полярне коло.

АНАЛІТИКИ СТВЕРДЖУЮТЬ, що Росс Перо, кандидат Реформістської партії у цьогорічних президентських виборах, знову, як і у виборах 1992 року, змагається не за, але напевно проти. Вони уважають, що він змагається не за те, щоб здобути становище Президента ЗСА тільки з наміром виступити проти вашінґтонсь-кого „естаблішменту", який він уважає підкупним і ненадто сумлінним.

Конференція УЗХ на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні

Конференцію відкрила голова Українського Золотого Хреста Наталія Іванів молитвою Отче Наш та молитвою Блаженного Климентія, брата Митрополита Андрея Шептицького, зложеною на сибірськім засланні. Це мовить про прийняття Волі Божої, незалежно від того, що не приніс би прийдешній день життя, і про стан душі християнина, що вимолює сили духа прийняти у спокою все, зготовлене нам Господом.

Вшановано тихою молитвою великого приятеля УЗХ сл. п. Миколу Кавку та сина п-ва М. і Ліди Белендюків, давніх членів ОДВУ і УЗХ — бл. п. д-ра Юрія Белендюка, а також інших рідних у родинах нашого членства. У смутку згадано бл. п. Катерину (Калину) Білецьку-Кандибу, дружину О. Ольжича, що відійшла у вічність 19 серпня 1996 р. в Канаді. Від УЗХ вислано квіти на її свіжу могилу та висловлено письмово глибоке співчуття синові Олегові Кандибі мол. з родиною, а в пам'ять покійної передано 50 дол. на фундацію ім. О. Ольжича в ЗСА.

Із шанобливістю згадано у їх ювілейні роки — Лесю Українку (125-ліття від дня народження), Івана Франка (140-ліття від його народження) і Михайла Грушевського (130-ліття від дня народження). Голова Н. Іванів привітала учасниць конференції з 5-ою річницею незалежности української держави та з прийняттям Україною демократичної Конституції. Пригадала присутнім, що конференція відбувається в 65-ліття УЗХ, отож ми повинні спом'янути наших піонерок і голів та їхню жертвенну працю в УЗХ. Одна із основниць і голов УЗХ — Павлина Різник — тепер недужа після повторних операцій; членка Гол. Управи Дарія Бойдуник — тяжко хвора в лікарні, а Міра Повх саме перейшла важку операцію, отож наші думки й молитви линуть сьогодні до них. Голова прочитала тепле привітання від Голови СФУЖО Оксани Соколик з 65-річчям УЗХ, а також привітання Голови ПУН Миколи Плав'юка з побажаннями берегти духовий зв'язок з Україною.

Слідували звіти. Голова Н. Іванів дала вичерпний звіт, що виявив, у першу чергу, постійну присутність УЗХ через репрезентацію його у громадському і політичному житті, зокрема, в Чикаґо, Ню Йорку, та діяльну участь УЗХ в надрядних та загально-громадських організаціях — СФУЖО, СКУ, ІСНО, ЗУАДК, ККДУ, а також у щорічних конференціях міжнародної американської організації — Федерації Жіночих Клюбів, з членством, що нараховує 12 мільйонів жінок, і яка під час переслідування українських жінок чинно заступалася за їх звільнення, включно із в'язнем сумління Оксаною Мешко.

Головна Управа вплачує реґулярно всі високі членські вкладки до згаданих організацій. Участь у їх конвенціях завжди заступлена. Щодо СФУЖО, то УЗХ вплачує, орім своєї вкладки, також річні вкладки (вже впродовж 30-ти років) трьом сестринним організаціям: Жіночій організації при Українському Хліборобсько-Освітньому Союзі в Бразилії, т-ву „Відродження" в Арґентині й Об'єднанню Українок Венесуелі. Окрім того, йдуть ще річні дотації для школи українознавства Жіночої Організації при Українському Хліборобсько-Освітньому Союзові в Бразилії та для таборів українознавства у Франції.

Після проголошення незалежности України в 1991 році УЗХ допомагає грошевими датками і пачками з одягом, взуттям і ін. потребуючим в Україні. За совєтської влади допомога йшла через КОД родинам пересліду-ваних — без подачі УЗХ як відсилача. Тепер допомога йде іншими шляхами — через Світову Суспільну Службу при СКУ — трьом спорідненим осередкам С.С. в Україні: Кіровоградови, Красноградови і Черкасам (пачками на перевірені адреси); датками до ККДУ на українські підручники і спонзоруванням оздоровчих освітніх таборів молоді в Україні, ведених Всеукраїнським Жіночим т-вом ім. Ол. Теліги в Києві, що відбуваються в Карпатах. Уже три роки УЗХ спонзорує ці табори з успішними вислідами праці. Останнього року оплачено також поїздку на Міжнародну Світову Конференцію Жінок в Бейджінґу (Китай) землячки з України — Ольги Кобець, голови Всеукраїнського Жіночого т-ва ім. Олени Теліги.

Прочитано уважно зладжений звіт референтки Суспільної Служби Марії Гром'як, що не змогла прибути на конференцію; були розглянуті табелі з цифрами та ціни пакунків. Ліда Белендюк, що опікується КОД-ом, передала докладний звіт праці КОД (при недузі голови КОД Павлини Різник цим фондом займається Лідія Белендюк як заступниця).

Звітування виховної референтки Володимири Кавки охоплювало велику працю цієї референтки, де найбільше зусиль скупчувалося у її руках. Є це опіка над Світличкою УЗХ в Філядельфії впродовж шкільного року, включно з підготовою свят, виховними виступами й гутірками та працею з Батьківським Комітетом, підготова до таборів молоді на Оселі ім. О. Ольжича у співпраці з таборовою комісією та з передаванням учасникам таборів християнсько-національного світогляду. Цього року тут перебувало 37 учасників таборів, у т.ч. двоє дітей з України (Київщина і Донеччина).

Після закінчення звітів Відділів, серед яких 12 Відділів з Чикаґо, очолений Анною Кузик, мав найбільш розгорнену допомогову діяльність, проведено спільний святковий вечір із запрошеними учасниками з'їзду ОДВУ, що відбувався на оселі. Відкрила вечір голова УЗХ Наталія Іванів, мисткиня слова, Володимира Кавка, рецитувала поему „Чорнобильська чаша" Людмили Почтар, присвячену 10-річчю чорнобильської катастрофи, а Н. Пазуняк сказала слово про 65-ліття УЗХ та теперішню його працю. Відтак В. Кавка з глибоким чуттям виконала триптих поета Гай-Головка, присвячений 5-річчю проголошення незалежности Української держави. Голова УЗХ Н. Іванів проголосила співосновницю УЗХ, заслужену діячку і кол. голову Павлину Різник Почесною Головою УЗХ, що прийнято схвальними оплесками. Під час кінцевої сесії нарад встановлено постанови Конференції.

На святковому обіді ОДВУ в неділю після Св. Літургії в наміренні українського народу і його незалежної держави, відслуженої о. капеляном Богданом Левицьким, голова УЗХ Н. Іванів привітала новообрану Управу ОДВУ, очолену Володимиром Процюком.

Учасниці Конференції вирішили з новою енерґією продовжувати допомогово-освітню діяльність, маючи на увазі великі потреби нашої Батьківщини України:

1. Допомагати, в міру можливостей, потерпілим фізично і духово дітям — дітям Чорнобиля і тим дітям Сходу, Півдня і Півночі України, де ворожа займанщина найглибше скалічила фізичне й духове єство тих дітей, вселяючи в них зрусифікованість і відчуження від християнської віри.

2. Спонзорувати, в міру можливостей, оздоровчо-виховні табори дітей і молоді в Україні, влаштовувані т-вом ім. Ол. Теліги в Києві.

3. Допомагати через Світову Суспільну Службу СКУ спорідненим осередкам С.С. в Україні: Кіровограду, Краснограду і Черкас.

4. Продовжувати вести табори молоді на Оселі ім. О. Ольжича та дбати про Світличку УЗХ в Філядельфії.

5. Для здійснювання усіх цих преважливих завдань, продовжуючи усі наші членські зобов'язання в СФУЖО, СКУ, ІСНО, ЗУАДК, ККДУ та в міжнародній федерації Жіночих Клюбів, стверджено намагання скріпити нашу організацію, зміцнити ряди, маючи на увазі її давню традицію, цілеспрямовано поєднувати допомогу й виховну діяльність.

Наталія Пазуняк

У Палестині...

(Закінчення зі стор. 1)

редньому сусідстві з мечеттю Аль-Акса в арабській частині Єрусалиму. Принц Гасан, який тимчасово заступає короля Гусейна, назвав дії Ізраїля „провокацією проти арабів і мусулман", кроком, що „підриває законне бажання всіх віруючих зберегти святе місто як духову цитаделю і символ надії на мир для майбутніх поколінь — послідовників трьох монотеїстичних релігій".

Свято на „Діброві"

25-го серпня цього року на „Діброві", оселі української громади Дітройту, відбулося відзначення 5-ої річниці незалежности України. Організатори цієї події — Управа „Діброви" під патронатом УККА та УАКРади.

Урочисту частину відкрив Юрій Ласка, голова Управи „Діброви", привітавши громаду і згадавши, що п'ять років тому на „Діброві" відзначали проголошення самостійности, а також подякувавши Валентині Євич за організацію сьогоднішнього свята. Випущено синьо-жовті бальони (спонзор — кредитівка „Самопоміч").

Диригент і бандурист з Івано-Франківського Ігор Семків прочитав свого вірша, звернений до олімпійців України, та виконав кілька пісень під акомпаньямент бандури.

З ліричним репертуаром виступили заслужена артистка України Євгенія Крикун та Юрій Маршутупа, керівник групи „Черкаські козаки". Після короткого слова до громади Кирило Цепенда представив гостю з Клівленду — скульптора, члена Спілки Мистців України Катерину Немиру. У своїй щирій промові К. Немира вказала на деякі особливості нелегкого й довгого шляху до самостійности України. На заключення під дириґуванням К. Цепенди всі присутні заспівали „Ой, у лузі червона калина" і гимн України.

Спонзорами цього свята були Товариство Збереження Української Національної Спадщини ім. св. Андрія, кредитівка „Самопоміч", Фонд Чорнобиля, „Українське Село", Товариство Прихильників Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка та висилкова фірма „Дніпро".

Оксана Бабич

Про...

(Закінчення зі стор. 2)

зять вони зі собою. Правда, не раз чуємо нарікання на цих „домашніх помічниць", що виконують своє завдання непрофесійно, але напевно це виїнятки. В загальному вони є таки несподівани-ми помічницями, яким хіба Бог сторицею віддячиться за це, що вони тепер роблять, а чого не буде робити ніхто із місцевих „пань".

І так будуть далі їхати на заробітки „пані з України", маючи в баґажу лиш не виполене зі сердець звичайне людське добро і роботящі руки. Там, дома чекатимуть їх з Нового Світу всі, хто стужився за ними, а на полицях лежатимуть до часу забуті докторати, пендзлі і не видані збірки поезій чи не опубліковані наукові праці, бо мусять замовкнути музи, коли потрібно для них прозаїчної матеріяльної підтримки.

О-КА

У ВІВТОРОК, 24-ГО ВЕРЕСНЯ, до Вашінґтону з'їхалось чимало цікавих особистостей, цим разом не для будь-яких політичних зібрань, але задля найважливішої причини — допомоги ближньому. З Англії приїхала Діяна, княжна Валії, визначні особистості модельєрної індустрії з Мангеттену, генерал Колін Повелл і Елізабет Дол, дружина республіканського президентського кандидата. Всі вони прибули на „Надзвичайний випродаж" одягу визначних проєктувальників, які вони дарували для продажу за половину оригінальних цін. Свої вмілості для цієї оказії подарували такі проєктувальники, як Ралф Лорен, Айзак Мізрагі, Оскар де ля Рента, Калвін Клайн і Билл Бласс. Всей прибуток для допомоги Центрові дослідів лікування пістряка грудей ім. Ніни Гайд при Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні. Зібрано понад мільйон долярів на цю доброчинну ціль.

У СТОЛИЦІ ВІРМЕНІЇ ЄРЕВАНІ, минулої середи, 25-го вересня, уніформована і тайна поліція стріляла в повітря, щоб розігнати тисячі зібраних перед будинком парляменту. Декілька десяток осіб було поранено під час цих сутичок з поліцією, хоч зібрані не чинили будь-яких пакостей. Вони просто зібрались, щоб задемонструвати свій протест у справі шахрованих на їхню думку виборів, що відбулися минулої неділі, 22-го вересня, де переможцем вийшов Левор Тер-Петроссіян. Ужиття сили на третій день після виборів проти демонстрантів, які вимагали резиґнації обраного президента, вказують не нестабільність в цьому й без того нестійкому реґіоні.

П О Д Я К А

з волі Всевишнього 30-го червня 1996 р. відійшов у вічність наш незабутній МУЖ і БАТЬКО

СВ. П.

РОМАН БРИТТАН

Похорон відбувся 2-го липня з церкви св. Юра на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Щиро дякуємо Всеч. о. Іванові Squiller-ові за уділення Єлеопомазання, відвідини покійного у лічниці та за надгробні відправи.

Сердечна подяка Всеч. о. Патрикієві Пащакові, парохові церкви св. Юра в Ню Йорку і о. Eugene O'Brien за відправлення Панахиди у похоронному заведенні та відслуження св. Літургії і прощальне слово у день похорону.

Рівнож дякуємо за прощальні слова інж. Іванові Мокрівському від комітету „Яворівщина" і Ірині Іванчишин від 82 Відд. СУА, яка також занялася збіркою на добродійні цілі.

Щира подяка родині, приятелям і знайомим тут і в Україні за співчуття і молитовне поєднання у час нашого горя.

Зокрема сердечно дякуємо д-р Марії Єфремовій за дбайливу лікарську опіку і слова розради.

Рівнож щиро дякуємо д-рові Осипові Гуринові що в критичний момент перепровадив CPR.

Всім, що зложили пожертви на поминальні Служби Божі та добродійні цілі в пам'ять покійного щира подяка.

Нехай Всевишній винагородить вас сторицею!

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

А. Бачинська, Н. Базарко, M. Bonito, В. Чорнодольські, А. Ґавдяк, Б. І. Глушевські, Н. Гробельські (2), Л. О. Ґурин, Т. Гусак, І. В. Іванчишин, В.С. Костюк, Л. Кожух, М. Я. Кіцюк, І. Я. Клим, Ю. Криса, М. Лев, Р. Лойко, І. Мачай, Н. О. Мачай, Б. О. Магоцький, д-р І. А. Маґун, І. Е. Нич, М. Пришляк, Н. Б. Рибак, Е. Савків, К. В. Вальчук, д-р І. Витвицький, M. Zappa.

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ:

по	25 дол.	д-р П. Л. Ґой, Л. А. Закревські.

НА СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД СУА:

	25 дол.	Л. Більовщук.

НА ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ім. Т. ШЕВЧЕНКА:

	50 дол.	д-р П. В. Демуси.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКР. МУЗЕЮ в НЮ ЙОРКУ:

	200 дол.	Т. Бриттан;
по	100	М. Н. Захарченки, А. Бриттан, Ю. Д. Бриттан;
	60	I. B. M. Co-workers;
по	50	Т. Городиська, П. І. Городиські, V. K. Dougherty, інж. В. Л. Маґуни, д-р С. Л. Шавель;
по	30	Х. Карпевич, Н. Попель, інж. В. К. Вальчуки;
по	25	І. О. Гірні, д-р М. Л. Прокопи, Е. Савків, M. I. Summers;
по	20	В. І. Іванчишин, В. С. Чорнодольські;
по	15	Я. І. Клими, З. Лоґуш;
	10	А. Секрета.

ДРУЖИНА з родиною

ІІ КУРІНЬ УПС „ТІ ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ"
у глибокому смутку повідомляє своє членство і приятелів, що 30-го червня 1996 року відійшла на Вічну Ватру

пл. сен.

ЗІНА БОТТЕ

членка нашого куреня, перший почесний консул України в Австралії. За її велику і жертвенну працю для потерпілих жертв Чорнобиля Верховна Рада України, надала їй звання „Чорнобильська Мати".

Родині покійної Зіни складаємо глибокі співчуття. Просимо про молитви за душу покійної.

КУРІННА КОМАНДА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в суботу 21-го вересня 1996 р. упокоївся в Бозі наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СТРИЙКО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО БІЛИК

ПОХОРОН відбувся 24-го вересня 1996 р. з церкви св. Юрія в Ню Йорку на цвинтар св. Духа в Ґемптонбурґу, Н.Й.

Залишені в глибокому смутку:

дружина	— ЯРОСЛАВА
донька	— АЛЕКСАНДРА з чоловіком ІГОРЕМ і сином АНДРІЄМ
син	— ЗЕНОН з родиною

Вічна йому пам'ять!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА
з глибоким смутком повідомляє членство УЗХ та всю українську громаду, що 21-го вересня 1996 р. відійшла у вічність після довгої і тяжкої недуги

СЛ. П.

ДАРІЯ БОЙДУНИК
з роду РАБІЙ

визначна діячка УЗХ та СФУЖА кол. референтка зв'язків Головна Управа УЗХ, довголітня голова 1-го Відділу УЗХ в Ню Йорку, кол. фінансова референтка СФУЖО і членка Контрольної Комісії СФУЖО, невтомна громадська трудівниця.

ПОХОРОНИ відбулися 24-го і 25-го вересня з церкви св. Юрія на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й..

Вічна їй пам'ять!

Складаємо вислови глибокого співчуття доні покійної Аді з мужем Орестом Федашем з дітьми, сестрі Левці Крупці з родиною та ближчим і дальшим членам родини.

В 40-ий день від смерти покійної 30-го жовтня будуть відслужені Заупокійні Літургії у всіх більших осередках ЗСА.

Український генерал в Гарварді

Генерал-майор Ігор Смешко, директор Центру стратегічного плянування й аналізи при Раді Національної Безпеки України, і полковник Вадим Тютюнник, державний експерт секретаріяту Ради Національної Безпеки України приїхали до Гарвардського університету в серпні ц. р., щоб взяти участь у двотижневому курсі з питань державної безпеки, який щорічно організує Гарвардська школа управління ім. Дж. Ф. Кеннеді. Курс проводиться для високих американських державних службовців, причетних до концептуалізації і практичного оформлення стратегії державної безпеки та захисту міжнародного миру. Крім американських учасників організатори програми щороку запрошують також гостей-учасників з чужих країн. Цього літа, крім представників Збройних Сил України, запрошеними учасниками на курсі були також військовий командант з Франції і генерал з Оману.

Гарвардська програма дає змогу спостерігати, як відповідальні службовці американського Департаменту оборони, Державного департаменту і Центральної розвідчої аґенції проводять аналізу стратегічних питань з державної оборони, як вони підходять до оформлення процедур для осягнення рішень, які питання з сучасної й майбутньої збройної технолоґії вони беруть до уваги. У програмі брали участь також представники американських промислових фірм, які працюють в ділянці оборонної технології, як наприклад, корпорації Лакгід, Боїнґ, Раквелл.

Представники Збройних Сил України були в Гарварді вже раніше. У 1994 році в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету відбулась міжнародна наукова конференція, присвячена вивченню традицій українських збройних сил. Конференцію організували спільно Український Науковий Інститут та Інститут державних стратегічних досліджень при Національному університеті державної оборони у Вашінґтоні. З цієї нагоди американські й канадські вчені, фахівці військової і загальної історії, політичних наук та працівники Департаменту оборони й інших державних установ зустрілися з представниками Збройних Сил України і обговорили актуальні питання військового будівництва.

В академічному році 1994-95 генерал-полковник Костянтин Морозов, перший міністер оборони України, приїхав до Америки на кількамісячне стажування у Гарвардському університеті. Як інформує УНІГУ, в поточному академічному році університет плянує розвинути співрпацю з українськими державними установами, в тому з Міністерством Оборони України. Серед заплянованих заходів є спеціяльний семінар в Гарвардському університеті для груп українських старшин і генералів. Така програма є вигідна з точки зору американської зовнішньої політики, яка все більше виказує зрозуміння, що самостійність української держави є позитивним фактором для утримання миру в Европі.

ФКУ

ВІН БУВ, Є І БУДЕ ПОМІЖ НАМИ

Ще дзвонять телефони і йдуть листи на адресу д-ра Євгена Кордибана, професора Дітройтського університету, — від його колеґ - науковців і від студентів із різних стейтів Америки, з Англії, Японії, України, але він уже не може відповісти. Звідти, куди він пішов, листи не приходять.

Його згадують колишні учні Зальцбурзької гімназії як „ходячу енциклопедію", як товариша навчання, який дуже багато знав, а хотів знати якнайбільше. Щодня Євген допомагав іншим молодим людям опанувати те, що було у їхніх знаннях „білими плямами", бо ішла війна в Европі і гнала доля жорстоким вітром цю молодь усе далі й далі від рідної України. У „Споминах одного юнака" („Вісті Комбатанта", ч. 3-4, 1988) д-р Є. Кордибан пригадує, що сподівався невдовзі повернутися на рідну Тернопільщину. Там сумувала за ним матуся Марія, яка і чекала сина, і боялася розправи над ним комуністичної влади, котра вже забрала в неї чоловіка як „ворога народу" (реабілітовано Василя Кордибана тільки у вільній Україні). Але не так сталося, як гадалося.

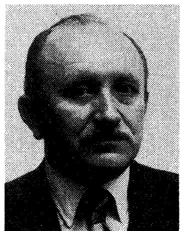
Судилося Євгенові довго поневірятися, голодному вчитися і працювати, нарешті стати в ЗСА доктором філософських наук у галузі інженерії, батьком шести дітей і чотирьох онуків. Його любили скрізь, де був, за веселий, оптимістичний характер, за невситиме бажання трудитися, за доброту і щедрість, повагу до старших, готовність до співпраці у добрих справах.

У друзів-дивізійників він був наймолодшим і незамінимим секретарем, другом, організатором їхніх зібрань і свят.

В українській церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку він був вірним християнином, членом Церковної Ради, і не одна жінка похилого віку була йому вдячна за те, що підвозив її на своєму авті на Службу Божу, допомагав недужій підійти до Причастя, підвозив додому, купував і привозив продукти.

В університеті він був не тільки учителем у своїх студентів, він ставився до них по-батьківськи, багато часу поза навчанням витрачав на спілкування з ними. Коли його студенти були арабами, то клав перед собою вдома грубезний підручник арабської мови, коли китайцями — учив китайські вислови, потім учив сваґіль — мову одного з народів Африки... В його очах студенти були дітьми, відірваними від рідного дому, і він ділився з ними батьківським теплом. Тому вісім разів студенти обирали його кращим учителем року, а одну нагороду одержав як кращий серед викладачів — від президента університету.

Дуже любив проф. Є. Кордибан свою інженерію, цінував студентів, які успішно оволодівали цією наукою. Але завжди д-р Кордибан хотів навчати „своїх", українських студентів.

Св. п. д-р Є. Кордибан

Зав'язалося і тривало з десяток літ цікаве (заочне) співробітництво з професором Київського політехнічного інституту д-ром Василем Струтинським. Теми їхніх наукових досліджень у багатьох аспектах переплітались.

І ось настав щасливий час: Євген — на Україні! (Але мама Марія не дочекалася, приходив до неї уже на цвинтар). Зустрівся з давнім другом, д-ром Струтинським. Домовилися з керівництвом тепер уже Українського Технічного Університету про те, що 1998/99 навчальний рік він, д-р Євген Кордибан, працюватиме в Києві, навчатиме українських студентів. Дітройтський університет за багаторічну наполегливу працю нагородив проф. Є. Кордибана оплачуваними вакаціями — дозволом рік працювати в будь-якому університеті ЗСА, а він попросився на Україну.

Серцем любив край, де народився, радів цвітінню вишень на Полтавщині, золотій осені, сніжній зимі в рідному Тернополі. Це була перед очима його вільна Україна, про неї мріяв 50 літ. Захоплювався людьми, які співають і жартують, незважаючи на труднощі, намагаються пережити важкі часи, вирощуючи ярину на присадибних ділянках і в полі.

Зустрічався з талановитими студентами в Тернополі і Києві, говорив із священиком Любомиром Гузаром, нині Екзархом, Владикою Києво-Вишгородської епархії, про свою мрію. Обидва вони — колишні студенти Зальцбурзької гімназії з числа кращих, обидва мріяли жити і працювати на рідній землі для свого народу. Небагато українців діяспори кидає надовго „тепленьке", важкою працею зароблене „гніздо", щоб їхати надовго в Україну. А ці двоє людей мали такий поклик — допомагати вільному народові підіймати душу до Бога, а розум — до науки.

Але 1-го червня ц.р. перестало битися серце професора, інженера, доктора Євгена Кордибана. Не встиг він зробити багато чого із заплянованого. Не встиг додати ще кілька винаходів до кільканадцяти уже запатентованих і пущених у виробництво в індустрії ЗСА. Не встиг допомогти захистити докторат деяким науковцям свого університету. Не встиг пожити новим життям разом з Україною, яке починав...

Посмертною пам'яттю для нього в університеті Дітройту встановлена стипендія імени д-ра Кордибана. Ще згадують його студенти і колеґи, друзі і опечалена родина. В Україні кажуть: „Людина живе — допоки її пам'ятають". Отже, він живе серед нас, у нашій пам'яті, у наших душах — талановитий науковець, чудовий учитель, добрий товариш, люблячий батько, чоловік, дідусь, вірний християнин і патріот України... Добра людина, життя якої є прикладом для молодих. Він —між нами!

Ніна Кордибан

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГЕЛЕН СИСИН член УНС Відд. 161-го Т-ва ім. св. Василія в Ембридж, Па. померла 28-го травня 1996 року на 78-му році життя. Нар. 1918 року в Смитмилл, Па. Членом УНС стала 1943 року. Залишила у смутку дочку Коллін Делах, сина Давида, внука д-ра Григорія Сисина і внучку Джоді Сисин Маєрс. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ЛЕНІВ член УНС Відд. 374-го Т-ва ім. М. Грушевського в Бостоні, Масс. померла 18-го червня 1996 року на 76-му році життя. Нар. 1919 року в Червінцях, Буковина, Україна. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Матвія, дочок Христину і Марію, синів Олександра і Романа, 11 внуків і 4-ох правнуків. Похорон відбувся 21-го червня 1996 року на цвинтарі св. Йосифа у Вест Раксбирі, Бостон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Гетманський, секр.

ВОЛТЕР РОМАНСЬКИЙ член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ у Вунсакеті, Р. Ай. помер 25-го червня 1996 року на 84-му році життя. Нар. 30-го липня 1911 рокув Бруклині, Н.Й. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Волтера мол., три дочки Ненсі Домбровську, Филіс Картер, Елізабет Струзік; дві сестри Гелен Лановий, Джессі Картер, семеро внуків і правнуків. Похорон відбувся 28-го червня 1996 року на православному цвинтарі в Блекстон, МА.

Вічна Йому Пам'ять!

Леон Гардінк, секр.

ЙОСИФ КРОКОНКО член УНС Відд. 161-го Т-ва ім. св. Василія в Ембридж, Па. помер 14-го липня 1996 р. на 85-му році життя. Нар. 8-го грудня 1910 р. в Акоста, Па. Членом УНС став 1946 р. Залишив у смутку дочку д-р Віру Коконко, сина Йосифа з дружиною Ліндою, внуків Марка, Йосифа і Михайла, правнуків Ганну і Тайлер, братів Вілліяма і Дмитра, п'ять сестер Марію, Катерину, Стеллу, Анну і Софію. Похорон відбувся 17-го липня 1996 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Економі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Дяковський, секр.

ВАСИЛЬ ФЛЯМОВИЧ член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. помер 21-го червня 1996 року на 91-му році життя. Нар. 1905 року в селі Кам'янка Струмінка, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Джені, брата Петра і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 25-го червня 1996 року на цвинтарі Лейкв'ю в Бриджпорті, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

РИШАРД П. ҐАЗЕЙ член УНС Відд. 282-го Т-ва ім. Непорочного Зачаття у Вилкіс Берри, Па помер 19-го травня 1996 року на 47-му році життя. Нар. 19-го серпня 1948 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку братів Юрія і Стефана і сестру Патрисію Ґіблер.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері Болоскі, секр.

СТЕНЛІ СЛУКО член УНС Відділу 409-го Т-ва ім. св. Івана в Данмор, Па. помер 25-го травня 1996 року на 68-му році життя. Нар. 2-го березня 1928 року в Данморе, Па. Залишив у смутку брата Андрія Е. Слуко, племінників і племінниць. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Динмор, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дженет Боленд, секр.

ДМИТРО МОСЮЧАК член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода" в Ню Йорку, Н.Й. помер 11-го червня 1996 року на 76-му році життя. Нар. 5-го серпня 1919 року. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Параскевію, 4-ох синів з родинами, одну доньку з родиною, 22-ох внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Леся Ґой, секр.

ПЕТРО ТАКОЙ член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. помер 15-го червня 1996 року на 98-му році життя. Нар. 1898 року в селі Гиновичі, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку сина Теодора з дружиною Юлією, внуків Ліду Матвіїшин з мужем Юрієм, Володимира з дружиною Марійкою і Павла з дружиною Деніс, правнуків: Марту, Павлуся, Матвійка, Томчика і Сузен. Похоронений на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Галина Карачевська, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 371-го Відділу в Нюарку, Н. Дж.

З днем 1-го жовтня 1996 р. обов'язки секретаря 371-го Відділу перебирає новий секретар

МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mr. Michael Halibej
61 Addie Lane
Whippany, NJ 07981
(201) 887-2095

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ про оголошення у „Свободі" й „Українському Тижневику" (The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи"

✻ РОЗШУКИ ✻

ПОШУКУЄМО
рідних **ОЛЬГУ і ГАННУ ЯКИМІВ**, дочки Якова і Марії Якимів. Уродженців села Чернів, Станіславської області, які виїхали з України в 1944 р. Просимо писати на адресу:

Україна 293500
Львівська обл., м. Стрий,
вул. Сагайдачного 33 кв. 4
Бурлаченко Ганна Василівна.

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

ДО ВИНАЙМУ

помешкання, околиця „Northeast Phila", 2 кімнати, кухня, лазничка. Оплата $400.00 плюс електрика і газ. Тел. на число: **742-0879**

• ПРАЦЯ •

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻

„СВОБОДА" —

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — СЛУЖИТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ВЖЕ ПОНАД 100 РОКІВ

Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Безробіття досягло 33 відсотки

Б. КЛІНТОН ЗАТВЕРДИВ БЮДЖЕТ ПЕНТАГОНУ

Данія ратифікувала угоду про співпрацю між Україною та Европейським союзом

Найкращий дарунок для бабусі чи дідуся мами чи батька

Дарунок, який триватиме повний рікта справлятиме приємність обдарованій особі,

це УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

Річна передплата:
для членів $75.00
для не членів $100.00

Передплата виходить приблизно 30 або 40 центів за число
тел.: (201) 434-0237